

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Pavly Klusáčkové a soudce Vadima Hlavatého ve věci

žalobce: Ing. T. N., Ph.D.
bytem X
zastoupen advokátkou JUDr. Vladislavou Hanákovou, Ph.D.
se sídlem Čechtice, nám. Dr. Tyrše 56

**proti
žalovanému:** Finanční úřad pro hlavní město Prahu
se sídlem Praha 1, Štěpánská 619/28

za účasti: JUDr. P. N., Ph.D.
bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2021, č. j. 5376224/21/2000-11460-107019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo částečně vyhověno jeho námitce vůči vyrozumění Finančního

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 3. 3. 2021, č. j. 1560566/21/2002-00460-208840. Ve znění napadeného rozhodnutí byl žalobce vyrozuměn o předpisu úroku z prodlení úhrady daně z nabytí nemovitých věcí vznikající dle § 252 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), ve výši 85 847 Kč (na místo původní výše 161 667 Kč), a to za období od 1. 3. 2018 do 14. 12. 2020.

II. Obsah žaloby

2. V podané žalobě žalobce spatřoval rozpor se zákonem především v tom, že správce daně s žalobcem nespolupracoval, na jeho žádost nereagoval a byl dlouhou dobu nečinný. Za tuto nečinnost pak správce daně penalizoval žalobce. Uvedl, že základním předpokladem pro vznik úroku z prodlení obecně je odpovědnost za toto prodlení. Ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce vždy aktivně a vstřícně spolupracoval se správcem daně, na jeho výzvy a vyrozumění reagoval vždy v řádu několika dnů. Oproti tomu správce daně byl dlouhodobě nečinný, jeho kroky nebyly pro žalobce transparentní a předvídatelné. Za pochybení správce daně žalobce považoval i skutečnost, že správce daně dlouhodobě evidoval jím zaplacenou zálohu na daň z nabytí nemovitostí jako přeplatek na osobním účtu. Tento přeplatek správce daně v průběhu vyměřovacího řízení vrátil bez toho, aby žalobci vydal jakékoliv rozhodnutí či vysvětlení. Vzhledem k vrácení částky 380 000 Kč se žalobce neměl důvod domnívat, že jeho tvrzení o nulové dani z nabytí nemovitostí je nesprávné. Dle žalobce z postupu správce daně vyplývá, že si sám nebyl jist správností a zákonností vyměření daně. Tuto nejistotu však dle žalobce nelze přičítat k jeho tíži. Žalobce tvrdil, že prodlení na jeho straně nenastalo, a pokud snad nastalo, pak za toto prodlení je odpovědný správce daně.
3. Žalobce považoval postup správce daně za šikanózní, vrchnostenský a odporující principu dobré správy, a to především proto, že správce daně nebyl téměř tři roky schopen daň vyměřit, zatímco žalobce úhradou zálohy na daň jednoznačně deklaroval svou připravenost daň odvést, a to přes přetrvávající pochybnosti o správnosti vyměření této daně. Pokud by žalobce připustil možnost prodlení na své straně, pak pouze za období od 1. 3. 2018 do 13. 5.2018.
4. Uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy a žalobce byl zkrácen na svých právech.
5. K podané žalobě se podáním ze dne 5. 8. 2021 připojila osoba zúčastněná na řízení, tj. manželka žalobce a současně solidární poplatník.

III. Vyjádření žalovaného k podané žalobě a související vyjádření

6. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný odkázal na žalobou napadené rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
7. Uvedl, že vznik úroku z prodlení nespojuje § 252 daňového řádu s odpovědností daňového subjektu za prodlení. Zákonodárce navázal vznik úroku z prodlení pouze na skutečnost, kdy daňový subjekt neuhradí splatnou daň nejpozději v den její splatnosti. Důvody, které k prodlení vedly, nehrají ve vztahu ke vzniku dotčeného příslušenství daně žádnou roli.
8. K námitce zaplacení zálohy na daň z nabytí nemovitých věcí a následně vrácení přeplatku ve výši zaplacené zálohy žalovaný sdělil, že provedl předběžnou kontrolu podaného daňového přiznání a po vzniku svých pochybností o nároku na osvobození nabytí předmětných nemovitostí neformálně o tomto zjištění žalobce informoval. Ten využil možnosti k eliminaci sankcí tím, že případnou daň z nabytí nemovitých věcí uhradil.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

Poznamenal, že s ohledem na množství daňových řízení se snaží neformální cestou předcházet možnému vzniku sankcí. Žalobce si namísto toho, aby se v případě pochybností u správce daně informoval o stavu vyměření daně, bez dalšího požádal o vrácení přeplatku, a tím si zavinil další nárůst úroků z prodlení. Pokud by žalobce nepožádal o vrácení přeplatku, vznikl by mu úrok pouze za dobu od 1. 3. 2018 do 14. 5. 2018. Žalovanému ukládal daňový řád v § 155 ve znění účinném do 31. 12. 2020 vratitelný přeplatek daňovému subjektu na žádost vrátit v zákonem určených lhůtách. Vyhoví-li správce daně v plném rozsahu této žádosti, rozhodnutí daňovému subjektu neoznamuje, pokud o to není v žádosti výslovně požádán.

9. Dále žalovaný sdělil, že přeplatek je v daňovém řádu definován v § 154. Dokud není vydáno rozhodnutí o stanovení daně, je poukázaná platba evidována na osobním daňovém účtu daňového subjektu jako přeplatek. Vratitelný přeplatek tvoří existující přeplatek na daném osobním daňovém účtu daňového subjektu při absenci předpokladu, že do deseti dnů dojde k předepsání platební povinnosti na tomto osobním daňovém účtu, při současné neexistenci nedoplatků na jiných osobních daňových účtech evidovaných daným správcem daně a při naplnění podmínky, že nebyl jiným správcem daně uplatněn požadavek na úhradu jím evidovaných nedoplatků téhož daňového subjektu. Protože správce daně nemohl v daném případě z důvodu neodstranění pochybností předepsat platební povinnost (stanovit daň), stal se evidovaný přeplatek vratitelným přeplatkem a správce daně byl povinen ho daňovému subjektu na základě podané žádosti vrátit. Protože správce daně vrátil přeplatek daňovému subjektu po zákonem stanovené lhůtě, náleží mu úrok z vratitelného přeplatku.
10. Žalovaný doplnil, že pochybnosti správce daně, zda se na nemovité věci nabývané žalobcem vztahuje osvobození dle § 7 zákonného opatření, nasvědčují tomu, že mu nebyly předloženy důkazy o nároku na osvobození. Primárně leží důkazní břemeno na daňovém subjektu, pokud všechny skutečnosti neprokáže, musí si je správce daně obstarat sám (viz § 8 a § 92 daňového řádu).
11. Závěrem žalovaný uvedl, že správci daně není oprávněn výši úroku z prodlení měnit. Pouze v případě úroku z prodlení, který vznikl po 1. 1. 2015, může dle § 259b daňového řádu správce daně na základě odůvodněné žádosti daňového subjektu zčásti nebo zcela prominout úrok z prodlení po přihlédnutí k okolnostem daného případu. Jak je pak všeobecně známo, od roku 2020 probíhá celosvětová pandemie vzniklá v souvislosti s šířením COVID-19, na základě které jsou průběžně přijímána mimořádná opatření, jejichž dodržování mělo a má dopad i na chod finanční správy.
12. V replice ze dne 29. 9. 2021 žalobce upozornil, že spisový materiál předložený soudu není úplný, neboť vedle záznamu o neformálním kontaktu mezi správcem daně a daňovou poradkyní žalobce postrádá spis další úřední záznamy o telefonických kontaktech ze strany daňové poradkyně žalobce předcházejících její písemné stížnosti a písemným žádostem o zaslání platebního výměru. Dále uvedl, že správce daně evidoval částku 380 000 Kč jako přeplatek na dani nikoli jako zálohu na daň. Pokud by žalovaný platbu žalobce správně zařadil jako zálohu na daň, nežádal by žalobce o vrácení přeplatku a nedomníval by se, že jeho daňová povinnost se rovná 0 Kč.
13. Žalobce rovněž upozornil, že dne 17. 8. 2021 byl pod č. j. 6700987/21/2002-00460-208840, vyrozuměn o výši úroku z vratitelného přeplatku. Z uvedeného vyrozumění vyplývá, že na účtu žalobce byl evidován přeplatek ve výši 380 000 Kč v období od 5. 1. 2019 do 30. 8.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

2019, kdy žalobci náleží úrok z vratitelného přeplatku. Rozporuplnost postupu žalovaného vyplývá právě z rozhodování o úrocích z prodlení a vyrozumění o úroku z vratitelného přeplatku. Správce daně na jedné straně považuje období, kdy nebyla uhrazena částka 380 00 Kč, za prodlení dlužníka, na straně druhé v období, kdy tato částka uhrazena byla, ji úročí jako vratitelný přeplatek. Vyměřovací řízení pak bylo ukončeno dne 12. 1. 2021. Byla-li pak vyměřena daň uhrazena dne 14. 12. 2020, nemohlo nastat prodlení žalobce.

14. V reakci na repliku žalobce žalovaný v podání ze dne 3. 11. 2021 sdělil, že částka ve výši 380 000 Kč nemohla být evidována jako záloha na daň, neboť v daném případě nebylo postupováno podle zákonného opatření. Žalobce tvrdil daň ve výši 0 Kč a jiné daňové přiznání, ve kterém by si zvolil k určení srovnávací daňové hodnoty směrnou hodnotu a mohlo tak být postupováno podle zákonného opatření, podáno nebylo. Na osobním účtu žalobce tak byla částka ve výši 380 000 Kč evidována jako přeplatek na dani.
15. Konečně žalovaný k tvrzení žalobce že vyměřovací řízení bylo ukončeno dne 12. 1. 2021, když daň byla uhrazena dne 14. 12. 2020, upozornil na § 135 odst. 3 daňového řádu a § 32 písm. a) zákonného opatření s tím, že v daném případě byla daň splatná dne 28. 2. 2018. Žalobce podal daňové přiznání dne 22. 1. 2018 s tím, že tvrzena byla daň ve výši 0 Kč. K úhradě daně pak došlo dne 14. 12. 2020, tedy po zákonem stanovené lhůtě. Ukončení vyměřovacího řízení nemá na lhůtu pro placení daně vliv.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
17. Soud rozhodl o věci samé bez jednání, neboť žalobce souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání a žalovaný nevyjádřil s takovým projednáním věci nesouhlas (viz § 51 odst. 1 s. ř. s.).
18. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
 - Podle § 252 odst. 1 daňového řádu je základem pro výpočet úroku z prodlení
 - a) splatná daň, která nebyla uhrazena, nebo
 - b) vratka vzniklá v důsledku neoprávněného uplatnění daňového odpočtu nebo daně.
 - Podle § 135 odst. 3 daňového řádu daň je splatná v poslední den lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení.
 - Podle § 32 písm. a) zákonného opatření daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí je poplatník povinen podat nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl v katastru nemovitostí proveden vklad vlastnického práva k nemovité věci.
 - Podle § 154 odst. 2 daňového řádu ve znění do 31. 12. 2020 správce daně převede přeplatek na úhradu případného nedoplatku téhož daňového subjektu na jiném osobním daňovém účtu, popřípadě na úhradu nedoplatku podle odstavce 4. Není-li takového nedoplatku, stává se přeplatek vratitelným přeplatkem a zůstává jako platba na dosud neuhrazenou daň na osobním daňovém účtu, na kterém je evidován. Pokud

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

existuje odůvodněný předpoklad, že dojde do 10 dnů ode dne, kdy má být přeplatek na úhradu nedoplatku na jiném osobním daňovém účtu použit, ke vzniku povinnosti uhradit daň na stejném osobním daňovém účtu, přeplatek se na úhradu nedoplatku na jiném osobním daňovém účtu nepoužije.

- Podle § 155 odst. 2 věta první daňového řádu ve znění do 31. 12. 2020 správce daně vrátí daňovému subjektu vratitelný přeplatek na základě žádosti daňového subjektu o vrácení vratitelného přeplatku, nebo pokud tak stanoví zákon.
- Podle § 155 odst. 4 věta druhá daňového řádu ve znění do 31. 12. 2020 vyhoví-li správce daně v plném rozsahu této žádosti, rozhodnutí daňovému subjektu neoznamuje, pokud o to není v žádosti výslovně požádán.

19. Soud o podané žalobě uvážil následovně:

20. Podstata sporu mezi účastníky řízení spočívá v posouzení, zda v projednávaném případě byly splněny podmínky pro to, aby žalobci mohl být vyměřen úrok z prodlení na dani z nabytí nemovitých věcí, jak tvrdí žalovaný, či nikoliv, jak tvrdí žalobce.
21. Úrok z prodlení upravuje § 252 daňového řádu. Ve smyslu § 252 odst. 1 písm. a) daňového řádu vzniká úrok z prodlení v případě, kdy splatná daň nebyla uhrazena. Jinými slovy jediná skutečnost, která podmiňuje vznik úroku z prodlení podle § 252 odst. 1 daňového řádu, je existence splatné daně, která nebyla uhrazena. Jiná skutečnost nemá na vznik úroku z prodlení vliv. S ohledem na to, že vznik úroku z prodlení je vázán toliko na existenci neuhrazené splatné daně, je tvrzení žalobce, že správce daně se žalobcem nespolečně pracoval, na žádost žalobce nereagoval, respektive že byl správce daně dlouhodobě nečinný, a tedy že žalobce nemůže být odpovědný za prodlení, irelevantní. Případná nečinnost správce daně, respektive otázka odpovědnosti za prodlení totiž není z hlediska vzniku úroku z prodlení dle § 252 odst. 1 písm. a) daňového řádu relevantní. Z tohoto důvodu je rovněž irelevantní tvrzení, že spisový materiál předložený žalovaným není úplný, když neobsahuje záznamy o telefonických kontaktech daňové poradkyně žalobce.
22. Pokud pak jde o otázku splatnosti daně z nabytí nemovitých věcí, soud poukazuje na § 135 odst. 3 daňového řádu. Podle tohoto ustanovení je daň splatná v poslední den lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení. Řádné daňové tvrzení byl žalobce povinen v rozhodné době podat v případě daně z nabytí nemovitých věcí podle § 32 písm. a) zákonného opatření nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl v katastru nemovitostí proveden vklad vlastnického práva k nemovité věci. V projednávaném případě ze správního spisu předloženého žalovaným vyplývá, že ke vkladu vlastnického práva k dotčené nemovité věci (bytové jednotce) došlo dne 8. 11. 2017 (viz vyrozumění o provedení vkladu do katastru nemovitostí ve věci sp. zn. V-66396/2017-101 ze dne 14. 11. 2017). Žalobce tak měl uhradit daň nejpozději dne 28. 2. 2018. Ze správního spisu předloženého žalovaným, stejně jako z tvrzení žalobce v podané žalobě vyplývá, že žalobce předmětnou daň ke dni 28. 2. 2018 neuhradil, když dne 22. 1. 2018 podal přiznání k dani z nabytých nemovitých věcí, ve kterém uplatnil osvobození od daně podle § 7 zákonného opatření. Tedy žalobcem tvrzená daň byla ve výši 0 Kč. K vlastní úhradě daně pak došlo až dne 14. 12. 2020. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce ve lhůtě splatnosti daň z nabytí nemovitých věcí neuhradil. Správce daně tak postupoval v souladu s daňovým řádem, když žalobci vyměřil úrok z prodlení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

23. K částce ve výši 380 000 Kč, která byla na účet žalobce vedený pro daň z nabytí nemovitých věcí připsána dne 14. 5. 2018, soud uvádí, že žalobce správci daně nesdělil, na základě jakých skutečností a důvodů přistoupil k úhradě uvedené částky. Žalobce totiž po podání daňového přiznání nezměnil své stanovisko a nadále tvrdil, že nabytí vlastnického práva k předmětné nebytové jednotce je od daně osvobozeno (viz podání žalobce ze dne 19. 4. 2018 s označením „*Doplnění informací k přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí za rok 2017*“). Správce daně pak ke dni 14. 5. 2018 nevidoval žádný nedoplatek na dani (ať již svůj nebo jiného správce daně) a současně vyměřovací řízení na předmětnou daň z nabytí nemovitostí věcí dosud neskončilo, když vzhledem k absenci nezbytných podkladů nebylo možno očekávat ani předepsání platební povinnosti ve lhůtě 10 dnů. Za uvedené situace správci daně nezbylo než na žalobcem poukázanou částku nahlížet jako na vratitelný přeplatek podle § 154 odst. 2 daňového řádu. Jestliže následně žalobce v podání ze dne 5. 12. 2018 požádal o vrácení přeplatku daně, správce daně byl povinen postupovat podle § 155 odst. 2 daňového řádu a žalobci tento přeplatek vrátit. Protože pak žalobce v podání ze dne 5. 12. 2018 a rovněž ani později nepožádal o oznámení rozhodnutí ve věci vratitelného přeplatku a správce daně žádosti žalobce o vrácení přeplatku vyhověl v plném rozsahu, nebyl správce daně povinen podle § 155 odst. 4 daňového řádu žalobci oznámit rozhodnutí o vrácení přeplatku. Správce daně tak postupoval v souladu se zákonem, když žalobci nezaslal rozhodnutí o vrácení přeplatku.
24. Soud nemohl přisvědčit tvrzení žalobce, že poukázaná částka ve výši 380 000 Kč byla zálohou na daň z nabytí nemovitých věcí. Aby se totiž o zálohu na daň mohlo jednat, nesměl by žalobce tvrdit, že je nabytí vlastnického práva v projednávaném případě od daně osvobozeno. O záloze na dani je totiž možno uvažovat výlučně v případě, kdy daňový subjekt postupuje podle § 42 a násl. zákonného opatření. Tak tomu však v projednávaném případě nebylo.
25. Tvrzení žalobce, že z postupu správce daně vyplývá, že si sám nebyl jistý správností a zákonností vyměření daně, soud považuje za spekulativní a ničím nepodložené. V této souvislosti soud poukazuje na výzvu k odstranění pochybností ze dne 20. 12. 2018, č. j. 9108372/18/2002-00460-208840, ze které jsou úvahy správce daně, pro které měl za to, že žalobce podal chybné daňové přiznání k předmětné dani, jednoznačně a srozumitelně popsány. Tato výzva pak rovněž neguje tvrzení žalobce, podle kterého neměl důvod domnívat se, že jeho tvrzení o nulové dani z nabytí nemovitostí je nesprávné.
26. Závěrem soud podotýká, že nevyhověl žádosti žalobce o provedení výsledku daňové poradkyně Ing. Ivany Sokanské, neboť ho považuje za nadbytečný. Průběh daňového řízení je ve správním spisu dostatečně podchycen, když soud o relevantních skutečnostech nemá žádných pochyb. Navíc skutkový stav není mezi účastníky řízení sporný.
27. Pro úplnost soud podotýká, že protože žalobce nerozporoval výši úroku z prodlení, neměl soud žádný důvod se jím zabývat.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

28. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
29. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady v řízení nevznikly.
30. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady vznikly (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 10. srpna 2022

Mgr. Milan Tauber v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.